

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közli.

Ekéhez, magyar!

Irta: Dr. Nagy Emil országgy. képviselő.

Ősrégi magyar szokás szerint hajdan véres kardot hordtak körül a hazában, ha nemzetünket veszély fenyegette, s a faji erők hirtelen tömörülésére volt szükség. Mikor ez a rémes árny végigvonult falun és városon, sietve gyülekezett fegyverbe a nemzeti hadsereg, hogy a szent hazát a poklok minden ördögével szemben is megvédelmezze, s jaj volt annak a korszaknak, amelyiket még a véres kard látása se emelt ki a megszokott közönyből.

A sajmónti nagy katasztrófát megelőző időt is ilyenek jegyzi fel a történelem. Azóta a világ kereke nagyot fordult s ma már egynémely háborútól eltekintve, nem fegyverrel, hanem a kultura nagy eszközeivel vívják meg a nemzetek a létért való küzdelmet.

Ha a közegészségügyi szabályok helyesek, s a nép jelleméhez alkalmazkodva okosan hajtathatunk végre, ha a jogi törvények a becsületes törekvést kellő védelemben részesítik, s megfelelően utasítják vissza a fondorlatos meggazdagodási vágyat, ha az állami terhek viselése arányosan van elosztva, ha a közoktatás nemcsak magoltat, hanem a reális életre nevel, ha a népképviselők képzettséggel mennek a törvényt hozó testületbe s nem a saját zsebüket, hanem a közjót tekintik, ha a bírák igazságosak, ha minden közhivatalnok szigorúan kötelességének él s a nép jólétét fáradságos munkával előmozdítani törekszik, ha az ügyvéd és orvos lelkiismeretesen teljesíti kötelességét s nem kapzsi, ha a kereskedelem becsületes s az ipar jó munkát szolgáltat, ha a pap, tanító, jegyző is erkölcsös s a fényűzéstől visszatartva, komoly cselekvésre vezeti a falu népét, ha a birtokos nemcsak szórakozásban találja örömét, hanem a népnek morális és gazdasági vezetője, ha az anyák nem mulatni vágyók, hanem gyermekeik táplálásának s nevelésének szentelik erejüket, akkor az az ország épp úgy fog virulni és gazdagodni, mintha hősei véres csaták borostyánát fűznék nemzetük győzelmes homlokára. A Rajna partján Coblenz közelében van a híres Niederwald-Denkmal, szemben a Mosel szöke vizével s nagyarányu impozáns méreteivel Franciaország földjére tekint át. A német hadi dicsőséget hirdeti, de ma 33 év után, nem tenne már reánk különös benyomást, ha a véres csaták győzelmes idejét föl váltott kulturális eszközök impozáns ereje nem hirdetné, hogy a germán szellem a kultura vég-

telen háborujában is legyürte lefelé menő nagy ellenfelét. E nélkül a háttér nélkül az az óriási nagy szobor — hogy hazai hasonlattal éljek — olyan lenne csak, mintha valaki ősei hosszú sorában gyönyörködik, de az ősi földet idegen kézre jutni engedi.

Ennek a vértelen modern hadviselésnek is megvannak a megdöbbentő katasztrófát éreztető momentumai. De ezt nem a körül hordott véres kard hirdeti, mert hisz itt nem a kard játsza már a főszerepet, hanem ennek a kultureszközökkel vívott nagy mérkőzésnek katasztrófát hirdető véres kardja: a statisztika. Ennek kell ma feirázni a szunnyadó lelkeket.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal az idén riasztotta fel ilyen vészes jellel magyar fajunk és nemzeti államunk minden igaz barátját. Nem kisebb dolgot tett közzé, mint azt, hogy Magyarországon, Horvátország leszámitásával, az önálló gazdaságot üző emberek száma 1890-től 1900-ig, vagyis 10 év alatt 76,650-el apadt. Ugyanis 1890-ben volt Magyarországon önálló birtokos, bérlő kisbirtokos, napszamos, részes, földmives, majoros és kertész összesen 1.613,742. Ez a szám tíz év alatt 1.537-re apadt, tehát az önálló gazdák száma 76,650-el csökkent. Östermelésből élő országban megdöbbentő jelenség ez. Hisz hazánkban a birtokelosztás úgy sem kedvező. A nagy latifundiumok tulságosan nagy területet foglalnak el az ország termő talajából s viszont aránylag kevés föld van a kis- és középbirtokosok kezén.

Ebből következőleg igen sok azoknak a száma, akik kizárólag a napszámra vannak utalva, mint megélhetési forrásra, ami fajfentartási szempontból nem valami előnyös, mert hisz a hazai extenzív mezőgazdasági üzemmód mellett az év nagy részében alig kinálkozik munka s így a napszamoscsaládnak, ha nincs egyuttal saját gazdasága, örökösen a nyomor Damokleskardja lóg a fejük felett. Az ilyen gazdasági elemek legalkalmasabbak a szociálista romboló eszmék befogadására s a Cunard Linenek leghivebb alattvalói is. Azért minálunk a mezőgazdasági politikának természetes és elsőrendű feladata mennél több egészséges kisüzem teremtése. Ez a helyes irányelv gyönyörűen dolgoztatott ki abban a telepítési törvényjavaslatban, amelyet még Darányi Ignác ezelőtti nagydemü földmivelésügyi miniszter terjesztett a törvényhozás elé, amely azonban az ő távoztával, úgy látszik, nem kerül realizálásra.

Ebben benne foglaltatott a gazdasági értelemben is tultnagy latifundi-

mok elválasztható részeinek okszerű átalakítása kis- és középbirtokokká, a latifundium tulajdonosa cserében vagy az intenzív gazdálkodáshoz ma már mulhatlanul megkívántató elegendő forgó-tőkét, vagy ha ilyenre nincs szükség, csakis nagyban üzhető erdőbirtokot kapna s különösen nagy súlyt helyezett a miniszteri javaslat a munkásbirtokok alakítására. Mindezeknek az irányelveknek magam is rajongója vagyok, mint ahogy az északnémet mezőgazdasági politika főelve is az, hogy a délnémetországi kedvező birtokelosztási viszonyok a tulnyomóan latifundiumos Északnémetországban is meghonosíttassanak egy belföldön folyó okszerű — nem ki-, hanem átvándorlás segélyével. De éppen ennél fogva hatott reám, mondhatnám dermesztően a statisztikai hivatal ama fenti közlése, hogy tíz év alatt az önálló mezőgazdasági üzemek száma oly óriási mérvben apadt. Mert hisz hogy ha a régi üzemek sem tudják magukat fentartani, hogy akarjunk mi akkor újakat alakítani? Hisz ez a danaidák hordója lenne. Egyik oldalról szüntelen alakítanának új kis üzemeket, a másik oldalon meg buknanak a régié. Ha ilyenek a közviszonyok és ilyen a gazdasági állapot, hol van akkor arra garancia, hogy a mesterségesen alakított mezőgazdasági új üzemek prosperálni tudnak? Hisz jól mondja Goethe, hogy minden kezdet nehéz, de legnehezebb a gazdaság kezdete.

Vannak, akik ezt a mezőgazdasági kétségbeejtő kelevényt merkantil ke-nőcsessel szeretnék eltüntetni s azzal vigasztalnak, hogy lám egész Európában mutatkozik ez a jelenség, hogy a mezőgazdaság lélekszámban tért veszít az ipart üző, illetőleg városi foglalkozások javára.

De nagyon felületesen nézi az a viszonyokat, aki azt hiszi, hogy az önálló mezőgazdasági üzemek nálunk tapasztalt számbeli gyors apadásának az ipari absorptióhoz bármilyen köze is volna s a fent ismertett nyugateurópai állapottal bennünket vigasztalni lehetne.

Mert statisztika sem kell annak a megmondásához, hogy a mi kezdetleges iparunkat még csak hasonlítani se lehet a nyugateurópai hatalmas gyár- iparhoz s így nálunk roppant naiv dolog az utolsó évtized absorptiójáról beszélni. De ezenkívül külföldön a magasabb és állandóbb ipari munkabér mindenütt úgy érezteti hatását, hogy a földdel nem bíró napszamos-elemeket vonja be először a városba s így ez az ipari absorptió mindenütt a mezőgazdasági napszamos-kéz megritku-

lásában jelentkezik, amelynek pótlásául iparban szegény s mezőgazdaságilag tulzsufolt vidékekről kénytelenek a nagybirtokosok munkásokat szállítani. Ahoz, hogy az ipar az önálló gazdákat ki-mozdítsa helyükből, valami horribilis, eddig még sohasem tapasztalt ipari föllendülésnek kellene elkövetkeznie. Ilyet én sehol sem ismerek még, azt azonban igenis tudom, hogy az ipari munka speciel a mezőgazdasági munkások számát apasztja. Elegendő lesz talán, ha e tekintetben Németországra hivatkozunk, miután ez az ország dicsekedhetik ma a legerősebb ipari föllendüléssel. Itt 1882-ben száz lakosra esett 43·38 százalék őstermelő s 1895-ben már csak 36·19 százalék. Tehát az ipar részéről a mezőgazdaságra gyakorolt absorptió kétségkívül nagyon erősen működött s ez adja nálunk is a könnyen vigasztalódók szájába az ipari felszivási magyarázatot. De ha beletekintünk a részletekbe, úgy azt látjuk, hogy az összes őstermelők közül 1882-ben 27·78 százalék volt önálló őstermelő 0·81 százalék volt magasabb gazdasági alkalmazott s 71·41 százalék volt alsóbbrendű gazdasági alkalmazott és napszámos. Ezzel szemben 1895-ben az összes őstermelők közül már 31·07 százalék volt önálló őstermelő 1·16 százalék volt alsóbbrendű alkalmazott és napszámos. Tehát az ipar által gyakorolt erős absorptió dacára a kisüzemek száma szaporodott s csak cselédek és napszámosok száma fogyott, ami fentebbi tételt teljesen igazolja.

De hát hogy van ez nálunk? Mint fentebb láttuk, őstermelő volt nálunk 1.613,742 s ezek száma 10 év alatt 1.537,092-re apadt. De viszont mezőgazdasági napszámos volt 1890-ben 1.214,725 s ezek száma 1900-ig 1.383,844-re emelkedett. Tehát emelkedett számban az az elem, amelyikre egészséges viszonyok között az ipar legelőször gyakorolja absorbeáló hatását s viszont az önálló őstermelők, a kikre a hatalmas német ipar sem volt képes absorbeáló hatást gyakorolni, számban rettenetesen megfogyott.

Ebből az egybevetésből kétségtelen, hogy nálunk az önálló őstermelők számának horribilis apadása semmiféle okviszonyban sem áll az iparral, mert hiszen éppen ama mezőgazdasági elemek gyarapodtak számban, amelyekre az ipari absorptiónak kihatással kellene lennie.

Még a vak előtt is világosnak kell annak lenni, hogy itt semmiféle merkantil vigasztalás sem használ. Itt a legridegebb, a legborzasztóbb agrárpauperizmussal állunk szemben, amikor súlyos közterhek, nehéz kamatok, a rossz gazdasági helyzet sulya alatt össze-roskad az önálló termelő, megperdül a dob az udvarán s lesüllyed a mezőgazdasági proletariátusba, vagy azt be sem várva, kivándorol.

Ennek a szemünk előtt lefolyt rettenetes pusztulási folyamatnak a leplezetlen feltárásával nagy szolgálatot tett a statisztikai hivatal mindazoknak, akik a nemzeti politika reális fejlődése iránt érzékkel bírnak. Ha már ez a rémes felfedezés se indítja magot termő munkára a királyt és nemzetet, akkor igazán kétségbe kell esnünk hazánk

jövendője iránt. A kilátások kevés vigaszt nyújtanak az aggódó honfiúi léleknek. De azért talán megihleti a magyarok Istene a törvényhozás mindkét tényezőjét és még mielőtt a szakitás visszavonhatlan lenne, megtalálják azt az alapot, amelyen a békés munka ideje elkövetkezik.

Ujdonságok.

— Eljegyzés. Mattyasovszky Márton, a szegvári m. kir. áll. iskolák fiatal, képzett igazgató-tanítója a napokban váltott jegyet Zóra Olga kisasszonynyal, áll. isk. tanítónővel Szegváron. Szívvel gratulálunk!

— A kormány és az adók. Fejérvary Géza báró kormányelnök mint pénzügyminiszter rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, melyben következőleg rendelkezik az önként befizetett, de a törvényhatóságok határozatai folytán visszatartott adók behajtása tárgyában: „Az államkincstár jogos igényeinek érvényesítése céljából utasítom a királyi pénzügyigazgatóságokat, hogy az oly törvényhatóságok területén, amelyek tiltó rendelkezéseket tettek, a községek (városok) előjáróságait az önként befizetett állami adóknak az illetékes királyi adóhivatalokba való beszállítására és annak bejelentésére a rövid záros határidő kitűzése mellett haldéktalanul hívja fel, mulasztás esetén pedig az oly községekben és városokban, hol tudomásuk szerint a visszatartott adók összege legalább kétszáz koronát tehet ki, a helyszíni vizsgálat azonnal fogánatosíttassék. Meghagyom továbbá, hogy a vizsgálatokra kiküldendő tisztviselőket utasítsák, hogy mindenek előtt az önként befizetett, de be nem szolgáltatott adók összegét a községi adóbefizetési névjegyzékek és az adóhivatalok által kiadott fizetési ivenk segítségével állapítsák meg, azokat lehetőleg még a vizsgálat során az illetékes kir. adóhivatalba szállítsák be. A 200 koronánál kisebb összegekre nézve a miniszter szintén szigorú rendelkezéseket intézett a végrehajtó hatóságokhoz. — Ennek a pénzügyminiszteri rendeletnek az alapján történt, hogy Ternovszky Alajos szegedi pénzügyigazgató a községi előjáróságokhoz felhívást intézett, amelyben őket az önként befizetett állami adók beszállítása tekintetében, záros határidőhöz kötve, jelentéstételre hívta fel.

— Szegvár — a szegényekért. Szegvár község képviselőtestülete folyó hó 7-én — mint tudósítónk írja — szegényei számára 125 öl tűzifát vásárolt, melynek felét a megye fizeti.

— Közgyűlés. A Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet folyó hó 25-én délután 2 órakor tartja az intézet helyiségében XVIII-ik (ujralakulás I-ső) rendes évi közgyűlését, melyre a szövetkezeti tagok figyelmét ezuton is felhívjuk. Itt említjük föl, hogy az intézet zárószámát lapunk hirdetési rovatában közöljük.

— Pustaszer-állomás. Pustaszer, a vérszerződés helye, a régi magyar regéknek földje, belekerül a vasuti mentrendbe. A helyről, ahol Árpád és vezérei megpihentek, vasuti állomást neveznek el. A Szeged-felsőközponti rakodó-állomást ugyanis rendes állomássá alakítják át s most a közigazgatási bizottság fölirt a kormányhoz, hogy az állomás neve Pustaszer lesz. Az ország legősibb helye így bele fog kerülni a különböző vasuti menetrendekbe.

— A Szegvár községi hitelszövetkezet mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, f. hó 11-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Korpás Pál elnök-igazgató elnöklése alatt. Magvas, meggyőző érvekben gazdag elnöki megnyitó beszédében kifejté a föld, tőke és munka erejét, mint a szorgalom és takarékoság gyümölcsét. E két erénynek: szorgalom, takarékoság áldását a mindennapi életből merített példákkal illusztrálta. Rámutatott a szorgalom és henyéség, a takarékoság és prédaság következményeire, buzdítván a jelenlevőket a munkásságra, takarékoságra, egyszerű, józan, mértékletes életmódra s végül összetartásra, becsületességre, egymás iránti tiszteletre. A szépen átgondolt, mély igazságokat rejtő elnöki megnyitót a mintegy 300-an jelenlevő tagok mindvégig a legnagyobb csendben és figyelemmel hallgatták. Van ezen 11 év óta fennálló szövetkezetnek 1134 tagja 1557 üzletrészeszel. A múlt év végeig 58,921 K 30 f lett az üzletrészekre befizetve. Betétje van: 30,481 K 46 f. A tagoknak kölcsön kiadott: 470,652 K-át. A tiszta nyereség: 4016 K 14 f, melynek 10 százaléka, azaz 401 K 61 f a tartalék-alaphoz csatoltatik, 5 százalékos osztalékra 2697 K 59 f fizettetik ki, míg 550 K az igazgatóság rendelkezésére bocsátatik. A legszegényebbek élelem-beszerzésére 60 K adományoztatik. A még fönmaradó 306 K 94 f szintén a tartalékalap növelésére fordítatik. A tartalékalap 7655 K 69 f. Az ez alkalommal választás alá eső 2 ig. tag és a felügyelőbizottság tagjai újra egyhangulag megválasztattak. Ha megemlítem még, hogy ezen hit-szövetkezet fönnállása óta egyetlen adóst sem perelt, továbbá, hogy a tag 50 K befizetett üzletkönyvére 40 K kölcsönt kezesek nélkül 6 százalékos kamatra bármikor kaphat, akkor valóban minden elfogulatlan embernek be kell látni, hogy ezen intézet Szegvár közönségére nézve valódi áldás és így annak vezetőit, különösen elnök-igazgatóját, még ellenségei részéről is nem gáncs, hanem csak elismerés illetheti. S. L.

— Magsütött udvarló. A legkülönösebb és legkegyetlenebb módon állott boszut vasárnap este egy csongrádi kovácmester azon, aki a feleségét elcsábította. Tűzes vassal lyukat égetett a hasán és a szerencsétlen csábító most haldoklik. A tragikomikus bűnügy érdekességét növeli még az a körülmény is, hogy a bosszuálló ember legjobb barátját tette szerencsétlenné. Felber János kovácmester ugyanis megtudta, hogy Pozsár István nevű barátja elcsábította a feleségét. Nagy sirások között az asszony is bevallotta ezt és könyörögve kért kegyelmet a számára.

— Neked megbocsátok, de amaz kegyetlenül meg fog lakolni ezért, — mondta a kovácmester.

Megparancsolta a feleségének, hogy vasárnap estére adjon találkát a kedvesének a Felberék lakásán, azzal a hazugsággal, hogy a férj nem lesz otthon. A csábító lépre ment. Boldogan üzenté meg, hogy ott lesz a jelzett időben. Felber ezt hallva, vasárnap estére a házához rendelte két legmarkosabb legényét, maga pedig hegyes tűzes vasat melegített.

— Ezt a szeretődnek csinálom, — mondta fogcsikorgatva az elkeseredett férj és megmutatta a tűzes vasat a feleségének.

Azután hozzátette:

— Nem vágyakozik többet a más felesége után, a gazember.

Amint Pozsár megérkezett, a férj parancsára a két segéd levetkőztette és lefogta, Felber pedig az elkészített tűzes vasat bele nyomta a csábító hasába. A kőmives elordította magát és összeesett. Félholtan szállították a lakására. A különös gondolkozása férjet letartóztatták.

— Szociális előadás. Sassi Nagy Lajos szegedi tanár vasárnap délután Dorozsmán a munkásoknak előadást tartott a szociális kérdéssről. Nagyszámu hallgatóság élénk fi-

gyelemmel kísérte a lelkes népbarát előadását, melyre mindjárt meg is adta a választ Fülöp András szocialista iparos, aki kijelentette, hogy sem a haza ellen nem támadnak sem földet osztani nem akarnak, csak tisztességes megélhetésért, boldogulásért küzdenek, amit előadó is hangoztatott. Látszik tehát, hogy a magyar munkás rögtön megérti az igazság hangját, mert valóban nálunk nem annyira szocializmus van, mint elégedetlenség, amit meg lehet és meg is kell szüntetni. Erre csak alkalmas emberek kellenek és jóakaratu vezetők.

— Névnepok. Özv. Wimmer Károlyné Adorjáni Julia áll. el. isk. tanítónő és Hevesi Juliska óvónő folyó hó 16-án ünnepelték névnapjukat, mely alkalomból számos tisztelőjük keresték fel községünk ezen érdemes urhölgyeit jókívánságaikkal.

— Rendkívüli közgyűlés. Mindszent község képviselő testülete tegnap, szombaton délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a szegedi pénzügyigazgatóságának az önkéntes adók beszállítására vonatkozó felhívása volt. A községi képviselő testület egyhangulag kimondta, hogy az önként befizetett közadókat nem szállítják be.

— Ösztöndíj-pályázat. A Mindszent község által tett Erzsébet-királyné 3000 koronás iskolai alapítvány évi kamataira pályázat hirdetik. Pályázhatnak mindszenti illetőségű, jeles előmenetelű középiskolákat látogató árva leány-tanulók; ha ilyenek nem volnának, akkor árva fiu tanulók. Pályázók a legutóbbi félévi bizonyítvány csatolása mellett kérvényeiket f. hó 25-ig Kádár Szilveszter plebánoshoz, az alapítvány kezelésére hivatott bizottság elnökéhez, nyújtják be.

— Elítélt suhanc. Szakál József 20 éves mindszenti suhanc folyó évi január hó 23-án egy esküvő alkalmával nem annyira részeg főve, mint inkább gonosz szívvvel jelent meg a templomban és ott garázdálkodni kezdett. A ráncbaszedésre előhívott rendőr feljelentette őt a szentesi kir. járásbírósnál. Most pénteken volt a tárgyalás. Az ítélkező járásbíró egy havi elzárásra és 20 korona pénzbírságra ítélte a hengegő legénykét. Szakál József tehát megkapta méltó büntetését és máskor bizonyára illedelmesebben viselkedik az istenházában.

— A házi iparról. Az ápodai iskolában még a múlt hó 15-én megnyitott kaskötő-tanfolyam első ciklusa e hó 15-ével bezáródott. A tanulók munkakészleteiből most kiállítás lesz, amely holnap, hétfőn délután nyílik meg. A kiállítás befejeztével mindenki a saját készítményeit ajándékba kapja. — Jóleső örömmel jegyezzük föl, hogy községünk lakossága oly melegen érdeklődött e hasznos háziipar iránt, hogy a második tanfolyamot is meg kellett nyitni. Dicséret illeti azokat, akik belátták, hogy egy kis téli foglalkozásul mily hasznos a kosárfonás.

— Milyen az élet Amerikában. Huszka Mihály földmives, míg csak kétkézi munkás volt, valahogyan eltengette a maga és a családja életét. Később aztán, hogy a felesége után 4 hold földet örökölt a csongrádi nagyréten, nem hogy javult volna a sorsa, hanem rosszabbra fordult azért, mert a négy hold annyira lekötötte az idejét, hogy napszámba nem mehetett, ellenben ugyanaz a föld nem jövedelmezett annyit, hogy belőle a családjával együtt megélhessen. Fogta hát, eladta a földjét és kivándorolt Amerikába. Onnan írt most levelet az elvtársainak, mert hogy Huszka Mihály szocialista. Azt írja, hogy a múlt évi december 4-én, 22 napi utazás után ért ki az Egyesült Államokba, ott három nap után a bessemeri vasbányákban mint munkást alkalmazták. Naponként 10 órát dolgozik és 4 fűt 50 krajcár napi bért kap. Teljes elátásért havonként 35 forintot fizet és olyan

kosztja van, hogy a „főszolgabíró is megirigyelhetné“. Szép összeget tehet hát félre a keresményéből, úgy hogy rövid idő múlva Csongrádon lakó családja is követheti majd az új hazába.

— Leányfogdosás. Szegváron — mint onnan jelentik — némely tekintetben szinte világvárosi állapotok vannak. Csak a napokban történt meg, hogy Töröcsik Borbála nevű korcsmárosné, aki különben főfoglalkozásának tartja a lányfogdosást, egy üzlete előtt elhaladt cselédleányt: Baricsa Julcsát erőszakkal huzott be a korcsmahelyiségébe. A mit sem sejtő leány, aki véletlenségből állott meg a kétes híru csárda előtt, csak úgy tudott kiszabadulni karjai közül, hogy magát erősen rángatva, az utca kövezetén jajveszkelve elterült. Persze a leány sem volt rest s fájdalmi közepette nem feledte el kifizetni a gonosz lélekkufárt s alaposan összeszidta. — Jó lenne, ha az előjáróság egy kissé a körmére koppantana Töröcsik Borbálának.

A fél-gyertyás bor. A tanyai egyszerű ember hozza forgalomba az új kifejezéseket. Förgeteg Illéstől kérdik:

— Volt-e jó bortermés az idén?
— Hát módjával, meg vagyok vele elégedve.

— Aztán milyen lett a bor?
— Hát' istennek, félgyertyás!

Ezt természetesen nem lehet rögtön megérteni, minek okáért kérdezettvén, Förgeteg megmagyarázza:

— Azelőtt elégett egy szál gyertya, míg legyűrt az ital. Most a feléig sem jut s én már az asztal alatt vagyok.

— Az istenkáromló büntetése. A napokban Kirila Mitsu székudvari földmives belért társaival a korcsmába, ahol az üvegezett folyosón egy asztal mellé telepedett. A magyarság fiataljai a szomszédos teremben javában táncoltak. Kirila a cimboráinak úgy éjjeli tizenegy órakor azt mondta, hogy: „Ne féljete senkitől sem, amíg engem látok, még az Istentől sem, mert az Isten Székudvaron én vagyok!“ Amint bevégezte mondókáját, az udvaron lövés dördült el és Kirila Mitsu szótlannul, arccal bukott az előtte álló kerek asztalra. A vizsgálat megállapította, hogy tizenkét darab nullás sörét hatolt a kisagyába, melyek azonnali halálát eredményezték. A tettes a sötétben elmenekült. Az istenkáromló tehát elvette méltó büntetését. Ime egy újabb példa, hogy az Isten nem ver bottal!

— Uj sorsjegyek. A Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak még e hónapban kibocsátás alá kerülő új sorsjegyei tudvalevőleg többszörösen tul vannak jegyezve, minélfogva ma már csak készpénzért a napi árfolyamon — vagy letétre és részletfizetésre, — az 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében megszámitandó árban kaphatók. Bővebb felvilágosítással ingyen és legkimerítőbben szolgál Beifeld József Bankháza Budapest, Károly-körut 1. sz. Alapítatott 1874.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1906.

Eladó széna.

Egy boglya bükköny-széna, mely a mindszenti rakodóban van, eladó. Cim megtudható lapunk kiadóhivatalában.

Házeladás.

Gyovay Andrásnak a Helfi-utca 799. szám alatt levő háza szabad kézből eladó. Értekezhetni ugyanott. 1—3

Meghívó.

A Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet

1906. évi február hó 25-én d. u.
2 órakor Mindszenten, saját helyiségében (Schwáb Dávid ur házában) XVIII-ik (ujraalakulás I-ső)

rendes évi közgyűlést

tart, melyre az összes tagok ezen-
- - - - nel meghívotnak. - - - -

—○—

ELINTÉZENDŐ TÁRGYAK:

1. Igazgatóság jelentése 1905. évről.
2. Számadások megvizsgálása és a fölmentvény megadása iránti intézkedés.
3. A tiszta nyereség felosztása iránti intézkedés.
4. Tisztviselők tiszteletdíjainak megállapítása.
5. Az igazgató, igazgatóság és a felügyelő-bizottság újraavasztása.
6. Pénztárnok és könyvelő választása iránti intézkedés.
7. Egyéb tárgyalandó ügy a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatónál bejelentendő.
8. Netáni indítványok.

Mindszent, 1906. évi február hó 5-én.

Gelsy Péter,
igazgató.

JEGYZET. Az eredeti mérleg és zárszámadás, úgy az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében közszemlére vannak kitéve és azokat a részvényesek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt Közgyűlés!

Intézetünk XVII. üztletévéről szóló zárszámadásunkat a következőkben terjesztjük elő:

A zármérleget és a tiszta nyereség felosztását minden ízében megvizsgáltuk, azokat az üzleti főkönyvekkel összehasonlítottuk s mindenekben megegyezőnek találtuk. Minden egyes vizsgálatunk alkalmával meggyőződünk a lelkiismeretes, pontos vezetésről, ténykedésről.

Mely jelentésünk után úgy az eredménykimutatást, mint a nyereség fenti felosztásának elfogadását a legmelegebben ajánljuk; ezek után pedig úgy a magunk, mint az igazgatóság részére a szokásos felmentvény megadását kérve, vagyunk

Mindszent, 1906. február hó 5-én.

mély tisztelettel

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG.

ELSŐRENDÜ

VRDNIKI KŐSZENET

ugymint kitűnő minőségű cséplő, valamint gépszén, cséplőgépek, malmok és körkemencék részére, továbbá teljesen szagtalan, darabos kályhaszenet a legjutányosabb áron, a legrövidebb idő alatt, tetszés szerinti mennyiségben szállít:

Kozma Antal Mindszent

a fenti kőszénbánya képviselője Csongrád- és Békésmegye területére, kihez a megrendelések és tudakozások kéretnek.

Meghívó.

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁRNAK

1906. évi február hó 18-án
délután fél 3 órakor, az in-
tézet helyiségében tartandó

XXX-ik

évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket van szeren-
csém tisztelettel meghívni.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1905. évi zárszámadás előterjesztése.
2. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvények megadása.
3. Pénztárnoki állás betöltése iránti intézkedés.
4. Altwer Bernát volt pénztárnok kérelme.
5. Wimmer Károly-féle alapítvány alapítólevelének módosítása.
6. Esetleg teendő indítványok.
7. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása.

Kelt Mindszenten, 1906. évi február 1-én.

Wimmer Béla s. k. Vedres István s. k.
könyvelő. elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

28. §. A részvényes, ki szavazni kíván, az erre szükséges igazolványt a közgyűlést megelőző nyolc nap alatt, illetve annak megnyitáig a hivatal helyiségében átveheti, ha magát a közgyűlés előtt legalább 15 nappal, saját nevére írt részvényinyel igazolta.

A zárszámadásról az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés, a közgyűlést megelőző 8 napon a hivatal helyiségében a részvényesek által megtekinthetők.

BUDAPEST ÉJJEL

CIMŰ SZENZÁCIÓS KÖNYV
MÁSODIK KIADÁSA MOST
JELENT MEG.

Írta: BENEDEK LÁSZLÓ (Adrien)

Ára 3 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Értesítés.

Mindszent község nagyérdemű közönségének szíves tudomására adom, hogy üzletemben mindenkor a legjobb husneműek lesznek kiszolgálva, jutányos áron. A közeledő hushagyói ünnepek alkalmából pedig különösen föl hívom a banket-rendező vendéglős urak figyelmét elsőrangú üzletemre, ahol a paprikához szükséges hust legolcsóbban beszerezhetik.

Itt említem meg ama rosszindulatú, légből kapott hírrel szemben, amely szerint én üzletemet el akarnám adni, ez annyival inkább sem felel meg a valóságnak, mert nemcsak hogy eszem ágában sincs azt áruba bocsátani, sőt törekvésem mindenkor oda irányul, hogy azt minél nagyobbá és virágzóbbá tegyem.

Tisztelettel

F. KOROM JÓZSEFNÉ.

2-2

Eladó részvény.

Egy nagytakaréki ötödik éves korona heti betétes részvény eladó. Hogy kinél? megmondja a kiadóhivatal.

Kiadó lakás.

A Templom-tér 63. számú házban egy szép utcai lakás, mely három szoba, konyha és éléskamrából áll, évi 240 korona lakbérért kiadó. Tudakozódhatni ugyanott.

Dohányzóknak

fontos!

hogy az alábbi szivarkahüvelyeket használják, melyek elsőrangú gyártmányok és az egészségre ártalmatlanok

DIVA „TURUL“ JANINA
PRESIDENT HAVANA
RIS ABADIE CARTOUCHÉ
YILDIZ VERGÉ

Kaphatók Mindszenten egyedül:

Horváth Antal

papir- és írószer-kereskedésében.

Fenti cigarettahüvelyek 2-ös, 3-as és 4-es számban is raktáron vannak, ugyancsak a hozzávaló szivarkatöltő gépek is, melyek darabonként 20 fillérért beszerezhetők.

Ügyes gépkezelő

ki mindenféle gépek kezelésében jártas, malomban, gyárban vagy nagyobb iparvállalatnál szerény feltételek mellett állást keres. Esetleg mint kovács és gépkezelő, uraságnál is hajlandó állást elfoglalni. Azonnal munkába léphet. Bővebb értesítést bárkinek készséggel ad lapunk kiadóhivatala.

Eladó ház és porta.

Csótó Nagy István fakereskedőnek, közvetlen a vaspálya-állomás mellett levő lakóháza, földje és fakereskedése elköltözés végett, kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből jutányosan, örök áron eladó, esetleg a ház és föld hasznosbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal. Ugyanott a még raktáron levő anyagok a legjutányosabb árban adatnak el.

Kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező bármiféle kerékpárokhoz,

külső és belső gumikat, lámpákat, csengőket, láncookat, fogaskerekeket, pedálokat, oszszéket, kónuszokat stb. Ausztria-Magyarországban elért legnagyobb forgalmunk és így óriási vételeink folytán a gyáraknál rendkívül lenyomott, igen olcsó áraink következtében

30 százalékos árleszállítással

szállítunk vidékre és bárhova. A világhírű angol Helical-Premier- és The Champion-kerékpárokat minden árfőlemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron, havi 12 és 16 koronás részletre szállítjuk.

Elsőrendű Singer varrógépeket nagybani gyári árban 75 koronától feljebb havi 8-10 korona részletre adjuk. Használt gépeket előnyösen becserélünk.

LÁNG JAKAB ÉS FIA

kerékpár- és varrógép-nagykereskedők

Ausztria-Magyarország legnagyobb, legrégebbi és legmegbízhatóbb kerékpárraktára

Budapest, VIII. ker., József-körút 41.

Fiókküzet: Baross-tér 4.

Nagy árjegyzék 700 képpel ingyen és bérmentve.

Saját szakértői javítóműhelyek.

Fenti cég által szállított varrógép bármikor megtekinthető lapunk kiadóhivatalában.

16-70

Gőzcséplőkészletek 2 $\frac{1}{2}$ -től 12 lóerőig, benzinmotorok,

5-15

szalmaprések gőzhajtásra,

aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérigynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen bérmentve küldünk.

Kerületi képviselő: Márkus József, Orosháza.

Mindszenti Önsegélyző Szövetkezet

1905. évi

Zárszámadása.

Bevétel

Pénztár forgalom 1905. évben

Kiadás

Lap- szám	Megnevezés	K	f	Lap- szám	Megnevezés	K	f
68	Pénztári maradvány 1905. január 1-én . . .	3324	96	25	Jutalékokra	411	35
36	Beiratási díjakból	1230	—	50	Adóra	203	91
59	Vegyesekből	5	03	59	Vegyesekre	354	76
61	Betétből	19622	77	61	Betétre	13000	—
62	Betét utáni kamatból	157	32	67	Üzleti költségekre	897	38
65	Átiratási díjakból	15	50	69	Tiszteletdíjakra	1430	—
67	Kölcsönök utáni kamatokból	7576	41	69	Előlegekre	28724	—
68	Törzsbetétekből	27818	40	70	Kölcsönökre	48501	53
69	Előlegek visszafizetéséből	3745	—	68	Pénztári maradvány 1905. december 31-én	4284	88
70	Előlegek utáni kamatokból	2742	15				
70	Kölcsönök visszafizetéséből	31203	04				
71	Bírságdíjakból	367	23				
		97807	81			97807	81

Tartozik

Mérleg-számla

Követel

Lap- szám	Megnevezés	K	f	Lap- szám	Megnevezés	K	f	K	f
	VAGYON				TEHER				
5	Felszerelések	60	—	36	Beiratási díjak			1230	—
61	Betét	2000	—	60	Tőkésített osztalék			16525	37
67	Hátralékos kamatok kölcsönök után	213	34	64	Tartalékalap			2229	53
68	Készpénz	4284	88	67	Előre bevett kamatok kölcsönök után			828	46
69	Előlegek	60997	—	68	Törzsbetétek			140918	20
70	Hátralékos kamatok előlegek után	1461	35	70	Előre bevett kamatok előlegek után			14	15
70	Kölcsönök	100961	33	65	Nyeremény áthozat 1904. évről	3	30		
					Folyó évi nyeresmény egyenlege	8228	89		
					Összes nyeresmény			8232	19
		169977	90					169977	90

Tartozik

Veszteség- és Nyereség-számla

Követel

Lap- szám	Megnevezés	K	f	K	f	Lap- szám	Megnevezés	K	f
	VESZTESÉG						NYERESÉG		
5	Leírás felszerelésekből			10	—	62	Betét utáni kamat	157	32
50	Adó			203	91	65	Átiratási díjak	15	50
59	Vegyések			349	73	67	Kölcsönök utáni kamatok	7492	41
64	Tartalékalap utáni kamat			106	15	70	Előlegek	3323	60
67	Üzleti költségek			897	38	71	Bírságdíjak	367	23
69	Tiszteletdíjak			1430	—	65	Nyeremény áthozat 1904. évről	3	30
70	Leírás kölcsönökből			130	—				
65	Nyeremény-áthozat 1904. évről	3	30						
	Folyó évi nyeresmény egyenlege	8228	89						
	Összes nyeresmény			8232	19				
				11359	36				

Mindszent, 1905. évi december hó 31-én.

Vitos János
könyvelő.Baksay Illés
aligazgató.Gelsy Péter
igazgató.Apró Ferenc
pénztárnok.Korom Gáspár
ig. tag.Bertók János
ig. tag.Gyovai András
ig. tag.Pap Pál Pál
ig. tag.Keresztes Áron
ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Mindszent, 1906 évi február hó 5-én.

Schwáb József
f. b. tag.Pánczél Károly
f. b. tag.Baksay József
f. b. elnök.Lovass Jenő
f. b. tag.Gémes Lajos
f. b. tag.

Mindszenti Takarékpénztár 1905. évi Zárszámadata.

TARTOZIK

Mérleg-számla 1905. december 31-én.

KÖVETEL

Főkönyvi lapszám	V a g y o n	Összeg		Főkönyvi lapszám	T e h e r	Összeg	
		K	f			K	f
104	Pénztár számla --- --- --- ---	43330	13	6	Alaptőke-számla --- --- --- ---	120000	—
99	Leszámitolt váltó számla --- ---	426573	58	7	Tartalékalap-számla --- --- ---	30000	—
107	Jelzálog-kölcsön „ --- --- ---	102688	28	8	Külön tartalékalap-számla --- ---	12000	—
100	Kötvény-kölcsön „ --- --- ---	103994	02	96	Betét-számla --- --- --- ---	399643	77
20	Intézeti ház „ --- --- ---	8500	—	88	Visszleszámitolt váltó-számla --- ---	136530	—
21	Beszerzési „ --- --- ---	400	—	106	Osztalék-számla --- --- --- ---	684	—
105	Folyó „ --- --- ---	5398	60	70	Jótekonycél-számla --- --- --- ---	452	78
108	Óvás-díj „ --- --- ---	144	39	103	Heti betét-számla --- --- --- ---	20552	87
22	Nyomatvány „ --- --- ---	300	—	13	Üzleteredmény-számla <small>Áthozat 1904. évről 375.39 folyó évi . . . 12121.65</small>	12497	04
43	Giro „ --- --- ---	600	—				
48	Ingatlan „ --- --- ---	5665	78				
83	Pálosi ingatlan „ --- --- ---	25695	68				
86	Előleg-kölcsön „ --- --- ---	3070	—				
87	Értékpapírok „ --- --- ---	6000	—				
		732360	46			732360	46

TARTOZIK

Veszteség-nyereség-számla 1905. évi december hó 31-én.

KÖVETEL

Főkönyvi lapszám	V e s z t e s é g	Összeg		Főkönyvi lapszám	N y e r e s é g	Összeg	
		K	f			K	f
25	10 % betét kamat adó --- --- ---	1786	29	81	Váltó-kamat --- --- --- ---	29089	74
76	Betét kamat --- --- --- ---	16976	47	95	Kölcsön-kamat --- --- --- ---	15215	99
97	Visszleszámitolt váltók kamata ---	6852	75	101	Késedelmi kamat --- --- --- ---	26	32
94	Kamat-térítés --- --- --- ---	106	62	93	Részvényátirási díj --- --- ---	312	88
80	Illeték --- --- --- ---	104	24	74	Kezelési díj --- --- --- ---	85	14
92	Folyó költség --- --- --- ---	1670	15	49	Leirt követelésből --- --- --- ---	300	—
78	Adó --- --- --- ---	3651	12	62	Ingatlan jövedelme --- --- --- ---	89	62
77	Tiszti és szolgál-fizetés --- ---	4839	88	82	Pálosi ingatlan jövedelme --- ---	4006	99
79	Heti betét kamat --- --- --- ---	896	34	85	Előleg kamat --- --- --- ---	155	94
109	Intézeti helyiség lakbére --- ---	600	—	102	Intézeti ház jövedelme --- --- ---	322	89
13	Üzlet-eredmény <small>Áthozat 1904. évről 375.39 Folyó évi . . . 12121.65</small>	12497	04	13	Üzleteredmény-áthozat az 1904. évről	375	39
		49980	90			49980	90

Mindszent, 1905. évi december hó 31-én.

Vigh Gyula,
igazgató.

Wimmer Béla
könyvelő.

Hám János, Tábitz Lukács, Büchler Gábor, Stern Salamon, Mihály János, Keresztes Ferencz, Szilágyi Ferencz, Grüner Géza,
ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag.

Ezen mérleg és veszteség-nyereség-számlában foglalt összes tételeket a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben egyezőnek találtuk.

Mindszent, 1906. évi február hó 3-án.

Pap Pál Pál,
f. b. tag.

Keresztes Nagy Sándor,
f. b. tag.

Schwartz Lipót,
f. b. elnök.

Keresztes Áron,
f. b. tag.

Pánczél Károly,
f. b. tag.